

آبوتمان : سنه لکي [۲۴ نسخه]
تورکيا ايجون ۲ ، خارج ايجون
۳ ، اعلا کاغذیسی ه ایرادر .

اداره خاندی :

جفال اوغلانده « اجتهاد نوری »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی برنجی سنه

نومرو ۱۹۰-۱۵ تشر اول ۱۹۲۵

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعه

Abonnement pour un an
300 piastres

Edition spéciale 500 piastres

Adresse:

" IDJTIHAD ,, Constantinople

Téléph. St. 865

XXIème ANNÉE

15 Octobre. 1925 — No 190

سومو کئی بوجکدن ملائیکه ساوییه قادر بوتون موجودات کندیلرینه مخصوص سعادتدن متنعم اولورلر. تجربه، بوعلوی خیالی نقض ایتکدهر؛ ایچنده یاشادیغمز دنیا هرذی حس موجودک اضطراب چکدیکنی و تهلدکلر آره سنده یاشادیغنی کوریورز. انسان، یولی اوزهرنده بر چوق مخلوقلری یارالامقسزین، راحتسز ایتکسزین، ازمکسزین یورویهمز؛ حالوکه بالذات انسان دخی، هر آیدمه، کندیسینی هلاکه سوق ایدمه یله جک ملحوظ وغیرملحوظ

مطلقه، یی وقتندن اول اورتهیه چیقاریر و بعضاً سوء استعمال ایدر. چوجوق بعضاً ابوینک او یونجایی، بعضاً ده اونلرک حکمدار مطلق، مستبد برپادشاهی اولور. دائماً اسیرکه مک، تصادفه یا خود طبیعتیه هیچ برشی ترک ایتمه مک، و چوجوق خیر و شری تقریق ایدمه جک یاشنه و اصل اولونجه اک کوچوک خطالرینک اوکنه کچمک ایچون کندیسینی نظارت آلتنده طوتماق، یورویهمیه یاشلادیغنی وقت، دوشمه مه سی ایچون یاسیلان اهتامی شیمدی یینه تکرار ایتک. . ایشته

سیاحت الطباعلرندن ۱

قونییه نك عمومی منظره سی

بر سورو خسته لقاره، بلالره معروضدر. اک درین حظ و مسرت آره سنده یالکز اولوم فکری اونی مأیوس و پریشان ایتیه کافی دکیدر؛ بوتون مدت حیاتجه مشاق و مزاحک طعمه سیدر. انسانک پک صیقی مربوط و مجلوب اولدینی کورولن والوهیتک اک بیوک احسانی عد اولونان حیاتی بر لحظه محافظه ایدمه جکندن انسان امین دکلدیر.

مبحث ۵۲ — الهیاتچی الهی نقایص بهریدن قورتارمایه یهود، جید ایدیور؛ یالله خردکدر ریخود اینی اولماقدن زیاده فنادر.

دنیله جک که «عالم» مستعد بولونمش اولدینی بتون تکمله مالکدر؛ دنیا، دنیانک خالق اولان الهک کندیسینی اولمادینی، دنیانک بیوک فضائی ده بیوک نقایصی ده بولونماق ایجاب ایتشدیر. فقط بز جواب ویریر دیرز، که دنیانک بیوک قصورلری اولماسی ضروری اولدینی ایچون، انسانی تماماً مسعود ایدمه یه جک برعلی یاراتماق کریم براللهک طبیعتنه داها موافق اولماق لازم کلیردی. سزک، دیدیکمگنزه

لاتین حرشده چوجوق تربیه سنک استقامت عمومیه سی بودر. حیاته بوصورتله جاضرلانا چوجوق تماماً خود پرست، معذور Irresponsible و قورقاق اولمازسه بر معجزه اولور.

کله جک مقاله مزده آنگلوساقسون عائله سنده چوجوق حیات و تربیه سنک مطالعه سنه دوام ایدمه جکیز.

عبدالله جودت

عقل سلیم

بحرری مهلیه

— یکن نسخه دن مابعد —

بزه بر مراتب مخلوقات Echelle des êtres دن بحث اولونیور؛ فرض اولونیورکه الله مخلوقاتی مختلف صنفاره تقریق ایتشدیر و هر صنف مخلوقات مستعد اولدقاری درجه ده سعادتدن متنعم اولورلر. بوخیل ترتیبه کوره

ایتمک ایچون هر شیئه مالک در . پک اعلا نیچون انسانلری
 مسعود ایتمور ؟ ای اولماقدن زیاده فنا اولدینی نتیجه سنی
 جیقاریکیز یاخود ، باشقا دورلو یا پامایارق ، یا پیش اولدینی
 یا پامیه مجبور اولدینی قبول ایدیگیز . بونکله برابر اللهکیزک
 مختار اولدینی ، حر اولدینی تأمین ایدیورسگیز ؛ کذا
 بوعالمک دیگر ناپایدار موجودلری کی زمان ایچنده قدرتی
 اجرایه باشلاماقله وزمان ایچنده بونا ختام ویرمکله برابر
 اللهک لا یتحول Immuable اولدینی ده سویله یورسگیز .
 ای الهیاتجیلر ! اللهکیزی بتون تقایص بشریادن قورتارماق
 ایچون بیهوده جهدلرده بولوندیگیز . ینه بو الهیده
 «انسان قولانغندن بر پارچه ، قالمشدر .
 مبحث ۵۳ — بر لطف ربانی به ، نامتناهی ای و ذی قدرت
 بر الله ایثایله ماز .

نظر آ ، عالمی یار آتمادن اول الله ازلی وابدی سعادتله مسعود
 ایدیسه ، عالمی یار آتماق سزین مسود اولمایه دوام ایده بیلیردی .
 انسانک اضطراب و محنت چکمه سی نهدن ایجاب ایتسین ؟
 انسانک موجود اولماسی نهدن ایجاب ایتسین . اونک
 وارلغنک الله ایچون نه ایهیتی وارد ؟ هیچ ایهیتی یوقیدر
 یاخود بر آز ایهیتی وارمیدر ؟ اگر انسانک موجودیتی
 الله ایچون هیچ مفید یاخود مقتضی دکسه الله اونی نهدن
 عدمده بر اقامدی [*]

اگر انسانک موجودیتی اللهک شان و جلالی ایچون
 مقتضی ایه ، الله انسانه محتاج ایدی دیکدر ، انسان موجود
 اولمادن اول کندیبی ایچون بر اکسیکک واردی !
 قصورلو بر ایش یاپدیغندن دولایی عجبی بر ایشچی عفو

[سیاحت انطباعلرندن]

قونییه نك معلمر مکتبی بناسی

الله نعمت واحسانلرینک متصرفی دکلیدر ؟ کندی
 مالی کیف مایشاء استعمال و تصرفده مختار دکلیدر ؟ مالی
 استرداد ایده مزمنی ؟ حرکات و سکناتنک حسابنی صورمایه
 مخلوقلرینک هیچ بر حقلمری یوقدر . یدقدرتنک
 آثارنی ایسته دیکی کیبی قوللانه بیلیر . فانی لرك حکمدار
 مطلق اولدینی ایچون کیفنک ایسته دیکی کیبی سعادت
 یاخود فلاکتی توزیع ایدر . «اللهک بزه یاپدینی فناقلری
 تسلیه ایچون الهیاتجیلرک بزه ویردیکلری ایضا حار بودر ؛
 اونلره دیرزه ، که نامتناهی ای اولان بر الله لطف ونعمتلرینک

ایدیله بیلیر ، زیرا آچلقدن اوله مک ایچون ای کوتو
 چالیشماق مجبوریتنده در . بوایشچی معذور طوتولابیلیر :
 فقط سزک اللهکیز اصلا معذور طوتولاماز ؛ ادعا کزه
 کوره اوهرشیدن وهر کسدن مستغنی در : شو حالده انسانلری
 نیچون یاپور ؟ سزک ادعا کزه کوره الله انسانلری مسعود

[*] شب عدمده سکون پرور و غنوده ایکن
 سور وکلادی بنی بر محشره کند حیات
 حدودسز اولان اشفاقه مجازاتآ
 حدود موتده اولدم پرافقه بند حیات .

حس ایتدیکی سعادتلرله متجلی اولور.؛ انسان بدبخت اولور اولماز، یوایلیک واونکله برابر الوهیت نابود اولور؛ نامتناهی براییلیک نه طرفکی، نه استشنا کار اولماز؛ اگر الله نامتناهی ایسه سعادتی بتون مخلوقاتنه بورجلودر. حدودسز براییلیکی اعما ایتک ایچون تک بر بدبخت کافی در.

Concupiscence de souffrir.

J'AIME me voir transi de mes rêves,
J'aime ces bourrasques de parfums,
C'est chastes frayeurs des yeux défunts,
Ange ! ces rêves que tu ne rêves.

Ces minois souriant en tapinois,
Et pleurant, en mon regard atone,
Un bouquet de complaints d'automne
Brûlent le sang d'un espoir sournois.

Les dépouilles mortelles des heures
S'entassent. O l'oxil des souvenirs
Vierges, tu me poursuis et me leures.

La nuit aux bras d'un silence dense
Dort. Je souffre ma folle prudence
Dont saigne le cœur de l'avenir!

Wien, 23 Février 1903

Dr. AB. DJ.

کَلک کَلبنه

قاریشیر نعمه شفقت اوقوبان نظره گده
(سیوا) ناک کوثر نسیانه صهباسی (جم) ک ؛
کنز دیریر قول قوله رؤیایمی بیلدیزلر
یورکی حسرت بخرگله یانارکن کیجه مک .

عبدالله جود

۱۴ اغستوس ۱۳۲۳

اصلا متصرفی اولماز بلکه مقتضای فطرتی اولاراق، لطف و نعمت لرینی مخلوق لرینک اوزهرینه صاحایه مجبور اولور؛ اونلره دیریز، که حقیقه خیرکار بر موجود دییه خیر اجرا ایتک در. ایلیک یا ایتاق دن امتناعه کند یسنده حق بولماز؛ [*] دیریز، که حقیقه کریم اولان بر کیمسه ویرمش اولدیغنی کیری آلامز و بونی یاپان هرا انسان شکر کذاراق بلکه مه مک اقتضا ایدر و نانکورلر وجوده کتیردیکندن دولای تظلمه حق یوقدر .

بوالله ایله انسانلر آره سنده متقابل بر مقاوله و تعهدلر فرض ایدن دین ایله، الهیات خیارک الله عطف ایتدیگری مستبدانه و غریب سیرت ناصل تألیف ایدیه بیلیر؛ اگر الهک، مخلوق لرینه قارشی هیچ بر بورجی، هیچ بر وظیفه سی یوقسه، مخلوق لارک الله قارشی هیچ بر بورجی، هیچ بر وظیفه سی اولمایه بیلیر. هر دین، بانا اطاعت ایدیکیز، بنی سویکیز، بانا تعبد ایدیکیز، بنده سزی مسعود ایده حکم دیدیکی فرض ایدیلن الوهیت دن انسانلرک بلکه مکده کندیلرینی حقیقی طن ایتدیگری سعادت اوزهرینه مؤسس در. انسانلر دخی بزى مسعود ایدیکیز، وعدلر یگزه صادق قالکیز، بزده سزی سوه جکیز. قانونلر یگزه اطاعت

ایده جکیز. دیبورلر. مخلوقاتنک سعادتی اهمال. توجهات والطفانی کینی بر صورتده توزیع، احسانلرینی استرداد ایتکله الله، هر دینه تمیل خدمتی کورن میثاق Cacte چاک ایتیمورمی؟ چیجه رون Cicéron حقیقی اولاراق دیمشدر، که «الله بشره کند یسنی سودیر مزسه اونک الهی اولماز. [*]»

الوهیتی ایلیک تشکیل ایدر؛ یوایلیک آنجاق انسانک

[*] (قرآن) ک تعز من تشاء وتذل من تشاء الخ یعنی ایسته دیککنی تمیز؛ ایسته دیککنی تذلیل ایدرسین... «دین آیتنی خاطر لامالی .

اجتهادک علم حالی، مزراقسز علم حالی مقامنده اولان و «اجتهادک مدیر فکرلری» عنوانی آلتنده طولانمش بولونان بره نسایلر مردن بریده شودر؛ ایی آدام مکافات امید و مجازات قورقوسی اولماق سزین ایدیر. انسان یالکیز یا بدیغنی فنا لقدن دکل یا پایلیدی خالده یا مادایغنی ایلیکندنده مسئولدر .

(*) Nisi Deus homini placuerit. Deus non erit.